EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 25.6.2020
COM(2020) 263 final

KOMISJONI ARUANNE

Euroopa Liidus avamere nafta- ja gaasiammutusprotsesside ohutust käsitlev 2018. aasta aruanne

Sisukord

1. SISSEJUHATUS 2
2. ÕIGUSLIK ALUS 3
3. METOODIKA JA LIIKMESRIIKIDELT SAADUD TEAVE 3
4. NAFTA JA GAASI AVAMERESEKTOR EUROOPA LIIDUS 4
4.1. Rajatised ja toodang 4
4.2. Avamerel tehtud kontrollid ja uurimised, täitemeetmed ja reguleeriv raamistik 8
5. JUHTUMITE ANDMED JA AVAMEREL TEGUTSEMISE OHUTUS 9
6. JÄRELDUSED 12

1. SISSEJUHATUS

Käesolev Euroopa Komisjoni aruanne järgneb 2016. ja 2017. aasta aruannetele ning selles käsitletakse avamere nafta- ja gaasiammutamisprotsesside ohutust Euroopa Liidus (EL) 2018. aastal.

Aruande õiguslik alus on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/30/EL, milles käsitletakse avamere nafta- ja gaasiammutamisprotsesside ohutust ja millega muudetakse direktiivi 2004/35/EÜ[1] („avamereohutuse direktiiv“). Kõnealuse õigusakti eesmärk on saavutada avamere nafta- ja gaasiammutamisprotsesside ohutuse kõrge tase, mis oleks kasuks töötajatele, keskkonnale; avamere puurplatvormidele ja seadmetele ning majandustegevusele, nagu näiteks kalapüük ja turism. Direktiivi sätete rakendamine liikmesriikides aitab: i) hoida ära suurõnnetusi; ii) vähendada juhtumite arvu ning iii) võtta õnnetuste ja juhtumite tagajärgede leevendamiseks tõhusaid järelmeetmeid.

Käesoleva aruande eesmärk on sarnaselt eelnevate aruannetega: i) esitada andmed ELi rajatiste arvu ja liigi kohta ning ii) anda teavet avamere nafta- ja gaasiammutamisprotsessidega seotud juhtumite kohta ning hinnata nende protsesside ohutust. Iga järgmise aruandega muutub suundumuste analüüs sisukamaks. Lisaks saab seda aastaaruannete seeriat kasutada registrina liikmesriikide nafta- ja gaasiammutamisprotsesside ohutuse kohta.

Käesolev aruanne tugineb liikmesriikide aastaaruannetele ja andmetele, mille liikmesriigid on esitanud vastavalt avamereohutuse direktiivile. Komisjon on saanud andmeid Bulgaarialt, Hispaanialt, Horvaatialt, Iirimaalt, Itaalialt, Kreekalt, Küproselt, Madalmaadelt, Poolalt, Prantsusmaalt, Rumeenialt, Saksamaalt, Taanilt ja Ühendkuningriigilt (mis oli 2018. aastal veel ELi liikmesriik). Enamik rajatisi asuvad Põhjameres ja Atlandi ookeanis (380), 166 rajatist asub Vahemeres, kaheksa Mustas meres ja kaks Läänemeres.

Liikmesriikide pädevad asutused kontrollisid 2018. aastal 318 nende jurisdiktsiooni alla kuuluvat avamererajatist. Kolm liikmesriiki (Ühendkuningriik, Taani ja Madalmaad) viisid pärast teatavaid juhtumeid aruandeperioodil läbi uurimised. Ühendkuningriik tegi 41 ohutus- ja keskkonnaküsimustega seotud uurimist ja viis suurõnnetustega seotud uurimist. Taani tegi kolm ohutus- ja keskkonnaküsimustega seotud uurimist (suurõnnetuste uurimisi ei olnud) ning Madalmaad tegid ühe suurõnnetuse uurimise (ohutus- ja keskkonnaprobleemidega seotud uurimisi ei olnud).

Rajatiste arvuga võrreldes näitavad liikmesriikide esitatud andmed teatatud õnnetuste arvu ja tõsiduse kohta, et Euroopa avameresektori ohutustase on võrreldes kahe eelneva aastaga märgatavalt madalam, mistõttu peavad liikmesriikide pädevad asutused võtma järelmeetmeid.

[1] ELT L 178, 28.6.2013, lk 66.

2. ÕIGUSLIK ALUS

Avamereohutuse direktiivi artikli 25 kohaselt peab komisjon avaldama liikmesriikide esitatud teabe põhjal aastaaruande avamere nafta- ja gaasiammutamisprotsesside ohutuse ja keskkonnamõjude kohta. Liikmesriigid peavad iga aasta 1. juuniks esitama komisjonile aastaaruande, mis sisaldab avamereohutuse direktiivi IX lisas (punkt 3) määratletud teavet.

Liikmesriikide poolt vastavalt artiklile 25 esitatavad aastaaruanded peavad sisaldama vähemalt järgmist teavet:

a) rajatiste arv, vanus ja asukoht;
b) tehtud kontrollide ja uurimiste arv ja liik, lisaks täitemeetmed või vastutusele võtmise kohta tehtud otsused;
c) juhtumeid käsitlevad andmed vastavalt artiklis 23 nõutavale ühisele aruandlussüsteemile;
d) kõik avameretegevust reguleeriva õigusraamistiku suured muudatused;
e) avamere nafta- ja gaasiammutamisprotsesside tulemuslikkus.

Tähtaeg, milleks liikmesriigid peavad nõutava teabe avaldama, on aruandeperioodile järgneva aasta 1. juuni (nt 2018. aasta kohta 1. juuniks 2019).

Nad peavad esitama aruande ühises vormis, mis on sätestatud komisjoni 13. oktoobri 2014. aasta rakendusmäärusega (EL) nr 1112/2014[2]. Rakendusmääruses on kindlaks määratud ühine vorm, millega avamere nafta- ja gaasirajatiste käitajad ja omanikud jagavad teavet suurõnnetusohu näitajate kohta. Samuti on selles kindlaks määratud ühine vorm, millega liikmesriigid avaldavad teavet suurõnnetusohu näitajate kohta. Komisjoni 25. novembri 2015. aasta juhenddokumendis[3] esitatakse kõnealuse rakendusmääruse kohta täpsem lisateave ning selgitatakse, kuidas aruandlusvormi kasutada.

3. METOODIKA JA LIIKMESRIIKIDELT SAADUD TEAVE

Kooskõlas avamereohutuse direktiivi IX lisaga (punkt 3) on liikmesriigid kohustatud esitama selgelt määratletud teavet oma avamere nafta- ja gaasisektoriga seotud juhtumite kohta, kasutades rakendusmääruses 1112/2014 esitatud vorme. Esitatud andmed peavad hõlmama teavet ELi avamere nafta- ja gaasirajatiste kohta, nt nende arv, liik, asukoht ja vanus. Liikmesriikide aruannetes tuleb esitada järgmine arvuline teave: i) avamerel tehtud kontrollid, uurimised ja täitemeetmed; ii) juhtumid kategooriate kaupa ning iii) vigastused.

Lisaks eri liikmesriike käsitlevatele andmetele on komisjon hinnanud avamerepiirkondade ohutust. Sel eesmärgil käsitleb komisjon: i) Iirimaad, Madalmaid, Prantsusmaad, Saksamaad, Taanit ja Ühendkuningriiki Põhjamere ja Atlandi ookeani rühmana; ii) Hispaaniat, Horvaatiat, Itaaliat,

[2] ELT L 302, 22.10.2014, lk 2.
[3] https://euoag.jrc.ec.europa.eu/files/attachments/2015_11_25_implementing_regulation_guidance_document_final.pdf.

Kreekat, Küprost ja Maltat Vahemere rühmana; iii) Bulgaariat ja Rumeeniat Musta mere rühmana ning iv) Lätit ja Poolat Läänemere rühmana.

2018. aasta aruandes on komisjon kasutanud Bulgaaria, Hispaania, Horvaatia, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Küprose, Madalmaade, Poola, Prantsusmaa, Rumeenia, Saksamaa, Taani ja Ühendkuningriigi esitatud teavet. Teised liikmesriigid ei tegutsenud avamere nafta- ja gaasisektoris või ei esitanud selle aruande jaoks olulist teavet.

Kui Ühendkuningriik välja arvata, esitasid kõik avamere nafta- ja gaasiammutamisega tegelevad liikmesriigid täielikud andmed kõigi oma rajatiste kohta. Seevastu kajastas Ühendkuningriik oma aruande mõnes osas üksnes rajatisi, mille suhtes kohaldati nende riskihindamise dokumentatsiooni regulatiivse läbivaatamise kohustust (vt ka avamereohutuse direktiivi artikli 42 lõige 2). See tähendab, et Ühendkuningriigilt saadud teave uurimiste, täitemeetmete, juhtumite andmete ja avameretegevuse ohutustaseme kohta hõlmab rajatisi, mille hulk pidevalt suurenes 2018. aasta esimesel poolel. Hõlmatud rajatiste hinnanguline arv oli 2018. aasta jaanuaris 139 ja 19. juulil 2018 oli see 191. Kõnealune kuupäev oli kõigi rajatiste puhul üleminekuperioodi lõpp.

4. NAFTA JA GAASI AVAMERESEKTOR EUROOPA LIIDUS

4.1. Rajatised ja toodang

Suurem enamik avamererajatisi[4] ELi vetes asub Põhjameres (vt tabel 1) ja täpsemalt Ühendkuningriigi ja Madalmaade majandusvööndis (vastavalt ligikaudu 34 % ja 28 % ELi vetes asuvatest avamererajatistest). Vahemerel on kõige aktiivsem liikmesriik Itaalia (25 % kõigist ELi vetes asuvatest rajatistest), kellele järgneb Horvaatia. Musta mere piirkonnas on avamere nafta- ja gaasitööstus olemas Rumeenial, Bulgaaria jätkab avamerel süsivesinike uurimist, kuid ühe rajatisega on tema tootmine väga väike. Läänemeres asuvatelt liikmesriikidelt saadud aruannete kohaselt on üksnes Poolal selles piirkonnas avamererajatised. Kokku teatati 2018. aastal ELi vetes 556 tootmisrajatisest ja tootmisvälisest rajatisest; see on kaks rajatist rohkem kui 2017. aastal, kuigi mitu rajatist on kasutuselt kõrvaldatud[5].

[4] Punktis 4.1 esitatud analüüs ei hõlma teisaldatavaid avamere puurplatvorme.
[5] Vt täpsemalt punkt 4.1.

Tabel 1. Paiksed rajatised 1. jaanuari 2018. aasta seisuga: Rajatise liik piirkonna ja liikmesriigi kaupa

Piirkond/riik		Rajatise liik (*)				
		FMI	FNP	FPI	NUI	Kokku
Läänemeri		1	0	0	1	2
	Poola	1	0	0	1	2
Must meri		7	0	0	1	8
	Bulgaaria	0	0	0	1	1
	Rumeenia	7	0	0	0	7
Vahemeri		16	0	3	147	166
	Horvaatia	2	0	0	18	20
	Kreeka	1	0	0	1	2
	Itaalia	12	0	3	126	141
	Hispaania	1	0	0	2	3
Põhjameri ja Atlandi ookean		143	0	23	214	380
	Taani	10	0	0	20	30
	Saksamaa	2	0	0	0	2
	Iirimaa	1	0	0	1	2
	Madalmaad	48	0	0	107	155
	Ühendkuningriik	82	0	23	86	191
Kokku		167	0	26	363	556

(*) FMI (fixed, manned installation) – mehitatud paikne rajatis; FNP (fixed, non-production installation) – tootmisväline paikne rajatis; FPI (floating production installation) – ujuv tootmisrajatis; NUI — (tavapäraselt) mehitamata rajatis.

2018. aastal teatati ELi vetes 13 suletud rajatisest: 12 Ühendkuningriigis ja ühest Itaalias. Samal aastal teatati, et Madalmaades võetakse kasutusele üks uus paikne rajatis. Lisaks on rajatiste arvu muutus võrreldes eelneva aastaga seotud ka muudatustega mõne liikmesriigi aruandlusmeetodites[6].

Rohkem kui pooli ELi vetes asuvatest avamererajatistest hakati käitama aastatel 1980–2000. Alates 2010. aastast on uute tootmisrajatiste arendamine märkimisväärselt vähenenud Põhjameres, Atlandi ookeani piirkonnas ja Vahemeres (tabel 2).

Tabel 2. ELi vetes asuvate rajatiste arv käitamise alustamise kümnendi ja piirkonna kaupa

Ehitamisaasta	**Piirkond**				
	Läänemeri	**Must meri**	**Vahemeri**	**Põhjameri ja Atlandi ookean**	**EL kokku**
1950-1959	0	0	0	4	**4**
1960-1969	0	0	7	21	**28**
1970-1979	0	0	14	41	**55**
1980-1989	0	2	53	82	**137**
1990-1999	1	3	42	119	**165**
2000-2009	1	3	40	70	**114**
2010-2019	0	0	10	43	**53**
2020-2029	0	0	0	0	**0**
EL kokku	**2**	**8**	**166**	**380**	**556**

[6] Kuigi 13 rajatist lõpetas tegevuse ja ainult üks uus rajatis hakkas tööle, suurenes rajatiste koguarv kahe võrra. Kui kõik andmed oleksid esitatud korrektselt, oleks rajatiste arv pidanud vähenema 12 võrra.

Suurim osa (ligikaudu 94 %) ELi siseturu naftast ja gaasist toodetakse Põhjamere ja Atlandi ookeani piirkonnas (tabel 3). Kõige suurem osakaal on kindlalt Ühendkuningriigil, talle järgnevad Madalmaad ja Taani. Itaalia ja Horvaatia on aktiivsed tootjad Vahemerel, samal ajal kui Mustal merel on märkimisväärne nafta- ja gaasitoodang praegu vaid Rumeenial.

Tabel 3. Avamere nafta- ja gaasitootmine ELis tuhandetes naftaekvivalenttonnides (ktoe)

PIIRKOND	**Riik**	**ktoe**	**% ELi kogunäitajast**
Läänemeri		**210,98**	**0,19 %**
	Poola	210,98	0,19 %
Must meri		**1138,87**	**1,01 %**
	Bulgaaria	4,71	0,00 %
	Rumeenia	1134,16	1,01 %
Vahemeri		**4139,61**	**3,69 %**
	Horvaatia	528,20	0,47 %
	Kreeka	211,01	0,19 %
	Itaalia	3311,00	2,95 %
	Hispaania	89,40	0,08 %
Põhjameri ja Atlandi ookean		**106727,60**	**95,11 %**
	Taani	9589,00	8,55 %
	Saksamaa	915,00	0,82 %
	Iirimaa	311,17	0,28 %
	Madalmaad	11681,00	10,41 %
	Ühendkuningriik	84231,43	75,06 %
Kokku		**112217,06**	**100,00 %**

Eelneva aastaga võrreldes oli avamere nafta ja gaasi kogutoodang stabiilne, vähenedes vaid vähem kui üks protsent.

4.2. Avamerel tehtud kontrollid ja uurimised, täitemeetmed ja reguleeriv raamistik

Liikmesriikide pädevad asutused on oma jurisdiktsiooni kuuluvaid avamererajatisi korrapäraselt kontrollinud. Tabelis 4 esitatakse aruandeaasta jooksul tehtud avamerekontrollide arv. Kontrollide arv tavaliselt suureneb koos rajatiste arvu suurenemisega liikmesriikides.

Nagu ka 2017. aastal, vähenes kontrollide arv taas, langedes 630-lt 2017. aastal 593-le 2018. aastal. Itaalia vähendas kontrollide arvu 289-lt 236-le, Madalmaad 60-lt 32-le, samas kui Ühendkuningriik suurendas kontrollide arvu 232-lt 273-le. Esimest korda tegi kontrolle ka Rumeenia. Vastupidiselt kontrollide arvu vähenemisele suurenes inimpäevade arv kontrollitud rajatise kohta (2017. aastal oli see 2083 inimpäeva, aga 2018. aastal 2817 inimpäeva).

*Tabel 4. Avamerel tehtud kontrollide arv piirkonna ja liikmesriigi kaupa 2018. aastal**

PIIRKOND	**Riik**	**Kontrollid**	**Rajatisel veedetud inimpäevad (sõiduaega arvestamata)**	**Kontrollitud rajatiste arv**
Läänemeri		**3**	**6**	**2**
	Poola	3	6	2
Must meri		**4**	**24**	**2**
	Rumeenia	4	24	2
Vahemeri		**251**	**262**	**95**
	Horvaatia	10	10	4
	Küpros	2	6	2
	Kreeka	1	10	1
	Itaalia	236	234	86
	Hispaania	2	2	2
Põhjameri ja Atlandi ookean		**335**	**2525,5**	**219**
	Taani	19	66	19
	Prantsusmaa	2	4	1
	Saksamaa	6	6	2

	Iirimaa	3	30	3
	Madalmaad	32	23	28
	Ühendkuningriik	273	2396.5	166
KOKKU		**593**	**2817,5**	**318**

(*)Tabel sisaldab teavet nende liikmesriikide kohta, kelle jurisdiktsioonis oli 2018. aastal vähemalt üks avamererajatis.

Avamereohutuse direktiivi artikliga 18 on liikmesriikide pädevatele asutustele antud õigused ja volitused seoses nende jurisdiktsioonis asuvate rajatiste ja nende käitamisega. Need õigused ja volitused hõlmavad õigust käitamine keelata ning õigust nõuda meetmeid riskijuhtimise üldpõhimõtete järgimise ja ohutu käitamise tagamiseks.

Vastavalt neile õigustele ja volitustele tegi aruandeperioodil uurimisi kolm liikmesriiki: Ühendkuningriik, Taani ja Madalmaad. Ühendkuningriik tegi 41 ohutus- ja keskkonnaküsimustega seotud uurimist[7] ja viis suurõnnetustega seotud uurimist. Taani tegi kolm ohutus- ja keskkonnaküsimustega seotud uurimist ja Madalmaad tegid ühe suurõnnetusega seotud uurimise. Peamiselt Ühendkuningriigis toimunud uurimiste arvu kasvu tõttu oli uurimiste koguarv 2018. aastal oluliselt suurem (50) kui 2017. aastal (20) ja 2016. aastal (23).

Vaatamata uurimiste arvu suurenemisele oli täitemeetmete koguarv 2018. aastal väiksem kui 2017. aastal. Kui 2017. aastal võtsid liikmesriigid 47 täitemeedet (Ühendkuningriik 45), siis 2018. aastal teatas nendest meetmetest ainult Ühendkuningriik, kus võeti meetmeid 34 juhul vähem kui 2017. aastal.

5. JUHTUMITE ANDMED JA AVAMEREL TEGUTSEMISE OHUTUS

Vastavalt avamereohutuse direktiivi IX lisale teatasid liikmesriigid 2018. aastal kokku 124 järgmisest juhtumist:

– Ühendkuningriigis oli 95 teatamisele kuuluvat sündmust, sealhulgas viis suurõnnetust.
– Madalmaades oli 14 teatamisele kuuluvat sündmust,[8] sealhulgas üks suurõnnetus. Suurõnnetuse põhjuseid ei ole aruandes nimetatud, sest aruande esitamise ajal on juhtumi uurimine veel pooleli.
- Taanis oli üheksa teatamisele kuuluvat sündmust, suurõnnetusi ei olnud.

[7] Töötajad annavad teada ohutuse ja keskkonnaga seotud probleemidest, kui nad näevad töökohal probleeme, mis nende arvates võivad minna vastuollu tervishoiu- ja ohutusalaste õigusaktidega ja põhjustada kahju.
[8] Üks teatamisele kuuluv sündmus võib põhjustada mitu juhtumit, nt gaasi tahtmatu vabanemine võib viia töötajate evakueerimiseni.

- Prantsusmaal ja Iirimaal oli kummaski üks teatamisele kuuluv sündmus, suurõnnetusi ei olnud.

Suurõnnetusteks loetakse juhtumid, mis võivad suure tõenäosusega põhjustada surmaga lõppevaid õnnetusi või raskeid vigastusi, isegi kui seda ei juhtunud.

Enamik teatamisele kuuluvate sündmuste käigus esinenud puudustest (80 %) kuulus tahtmatu vabanemise alla; 13,7 % oli seotud puuraugu üle kontrolli kaotamisega (purse / kõrvalejuhtimise aktiveerimine); 1,6 % olid ohutuse ja keskkonna seisukohast oluliste elementide puudused ja 1,6 % olid seotud konstruktsioonilise terviklikkuse halvenemisega (asukoha säilitamise võime kadu). Kahe juhtumi puhul tuli töötajad evakueerida.

Tabel 5. Juhtumid kategooriate kaupa (avamereohutuse direktiivi IX lisa, ELi tasand)

IX lisa kategooriad		**Sündmuste arv**	**Osakaal (kategooria kogunäitajast)**	**Osakaal (kõigist sündmustest)**
a)	**Tahtmatu keskkonnaheide – kokku**	**99**	**100,0 %**	**79,8 %**
	Lekkinud nafta/gaasi süttimine – tulekahjud	1	1,06 %	0,8 %
	Lekkinud nafta/gaasi süttimine – plahvatused	0	0,0 %	0,0 %
	Süttimata gaasi leke	56	56,5 %	45,2 %
	Süttimata nafta leke	31	31,3 %	25,0 %
	Ohtlike ainete leke	11	11,1 %	8,9 %
b)	**Puuraugu üle kontrolli kaotamine – kokku**	**17**	**100,0 %**	**13,7 %**
	Pursked	0	0,0 %	0,0 %
	Plahvatus / kõrvalejuhtimise aktiveerimine	8	47,1 %	6,4 %
	Puuraugu tõkke tõrge	9	52,9 %	7,3 %
c)	**Ohutuse ja keskkonna seisukohast oluliste elementide puudused**	**2**	**100,0 %**	**1,6 %**
d)	**Konstruktsioonilise terviklikkuse halvenemine – kokku**	**2**	**100,0 %**	**1,6 %**
	Konstruktsioonilise terviklikkuse halvenemine	0	0,0 %	0,0 %

	Stabiilsuse/ujuvuse kadumine	0	0,0 %	0,0 %
	Asukoha säilitamise võime kadu	2	100,0 %	1,6 %
e)	**Laevade kokkupõrked**	**0**	**0,0 %**	**0,0 %**
f)	**Kopteriõnnetused**	**0**	**0,0 %**	**0,0 %**
g)	**Surmaga lõppenud õnnetused (*)**	**0**	**0,0 %**	**0,0 %**
h)	**Samas õnnetuses viiele või enamale isikule tekkinud rasked vigastused (*)**	**0**	**0,0 %**	**0,0 %**
i)	**Töötajate evakueerimine**	**2**	**100,0 %**	**1,6 %**
j)	**Keskkonnaga seotud õnnetused(**)**	**2**	**100,0 %**	**1,6 %**
Kokku[9]		**124**	**100,0 %**	**100,0 %**

(*) *Üksnes juhul, kui on seotud suurõnnetusega*

(**) *Liikmesriikide aruannete kohaselt ei kvalifitseerunud suurõnnetused keskkonnaga seotud õnnetustena.*

ELis suurenes juhtumite koguarv 42-lt 2016. aastal 59-le 2017. aastal ning suurenes 2018. aastal 124-le; peamiselt kasvas see arv tahtmatu keskkonnaheite juhtumite arvu kasvu tõttu. Puuraugu üle kontrolli kaotamise juhtumite arv suurenes 17ni pärast vähenemist 11 juhtumilt 2016. aastal 8 juhtumile 2017. aastal. Ohutuse ja keskkonna seisukohast oluliste elementide puudusi esines kahel korral; 2016. aastal esines neid kolmel korral ja 2017. aastal ühel korral. Konstruktsioonilise terviklikkuse halvenemisest teatati 2018. aastal kahel korral; 2017. aastal sellistest juhtumitest ei teatatud ja 2016. aastal teatati kahel korral. Lisaks toimus 2018. aastal 2 töötajate evakueerimist; 2017. aastal ei teatatud töötajate evakueerimisest ja 2016. aastal teatati ühest evakueerimisest.

Laevade kokkupõrgetest 2018. aastal ei teatatud; 2017. aastal teatati kolmest sellisest juhtumist ja 2016. aastal ei teatatud ühestki. Puuraugu tõkke tõrkeid esines üheksal korral; 2017. aastal kahel korral ja 2016. aastal mitte kordagi. 2018. aastal loeti suurõnnetuseks kuus juhtumit,[10] sest need

[9] Üks juhtum võib esineda rohkem kui üks kord, näiteks: töötajate evakueerimine seoses puuraugu üle kontrolli kaotamisega moodustab kokku kaks punkti.

[10] ELT L 178, 28.6.2013, lk 73. Artikli 2 lõige 1: „suurõnnetus“ – rajatise või seotud taristuga seoses:
a) vahejuhtum, mis hõlmab plahvatust, tulekahju, kontrolli kaotamist puuraugu üle või nafta, gaasi või ohtlike ainete leket, mis põhjustab või võib tõenäoliselt põhjustada surmajuhtumeid või raskeid vigastusi;
b) õnnetus, mis toob kaasa rajatise või seotud taristu olulise kahjustuse ning põhjustab või võib tõenäoliselt põhjustada surmajuhtumeid või raskeid vigastusi;
c) muu vahejuhtum mis toob kaasa viie või enama inimese hukkumise või rasked vigastused avamererajatisel, millest lähtub ohuallikas, või kui sama juhtub rajatise või seotud taristuga seotud avamere nafta- ja gaasiammutamisprotsessides osalejatega; või
d) keskkonnaõnnetus, mis tuleneb punktides a, b ja c osutatud vahejuhtumitest.
Selleks et otsustada, kas vahejuhtum on suurõnnetus punktide a, b või d tähenduses, käsitatakse tavaliselt mehitamata rajatist mehitatud rajatisena.

oleksid võinud põhjustada surmaga lõppevaid õnnetusi või raskeid vigastusi. 2017. aastal toimus 4 suurõnnetust ja 2016. aastal teatati 2 suurõnnetusest.

Võttes arvesse õnnetuste arvu suurenemist, teeb komisjon tihedat koostööd asjaomaste pädevate asutustega, et teha kindlaks sellise arengu põhjused ja arutada võimalikke järelmeetmeid, mis võimaldaksid võimalikult kiiresti tõsta ohutuse kõrgemale tasemele. Koostöö toimub kahepoolselt ja Euroopa avameretegevust reguleerivate asutuste rühma (EUOAG) raames.

6. JÄRELDUSED

ELis on 556 rajatist (2018. aasta aruanne hõlmab Ühendkuningriiki); rajatiste arv püsib üsna stabiilne. Rajatiste arv vähenes 586-lt 2016. aastal 554-le 2017. aastal. Nafta- ja gaasitootmise üldine tase vähenes veidi, langedes 113 051 kilotonnilt naftaekvivalenti 112 217 kilotonnile 2018. aastal.

Komisjon hindab ELi avamere nafta- ja gaasiammutamisprotsesside ohutust, tuginedes liikmesriikide esitatud andmetele, kooskõlas aruandlust käsitleva rakendusmääruse sätetega. Seega sõltub komisjoni hinnangu täpsus liikmesriikide esitatud teabest.

Läbiviidud kontrollide ja uurimiste arv oli veidi väiksem kui eelmisel aastal (6 % langus). Võrreldes 2017. aastaga on liikmesriigid võtnud vähem täitemeetmeid.

Juhtumite arv suurenes järsult 59-lt 2017. aastal 124-le 2018. aastal. Kõigi Ühendkuningriigi avamererajatiste järkjärguline lisamine aruandlussüsteemi võib seletada vaid väiksemat osa õnnetuste arvu suurenemisest[11]. Ühendkuningriigis suurenes juhtumite arv 30-lt 99-le ja Madalmaades 13-lt 52-le. Seevastu Taanis vähenes see arv 14-lt 9-le. Aastatel 2017–2018 kasvas suurõnnetuste arv neljalt kuuele.

Nagu ka 2016. ja 2017. aastal, ei teatatud 2018. aastal ühestki surmajuhtumist, kuid esines 10 vigastust ja 17 rasket vigastust. Pädevate asutuste aruannete kohaselt suurenes Ühendkuningriigis ja Madalmaades märkimisväärselt õnnetuste arv, mis nõuab nii põhjuste põhjalikku analüüsi kui ka pädevate asutuste võetavaid järelmeetmeid. Komisjon teeb koostööd liikmesriikidega ja püüab teha koostööd Ühendkuningriigiga, et viia ohutustase tagasi viimaste aastate tasemele.

[11] Rajatiste järkjärguline aruandlussüsteemi lisamine võib olla põhjuseks juhtumite arvu kasvule hinnanguliselt 10 võrra, kui ohutustase rajatises jäi samaks.